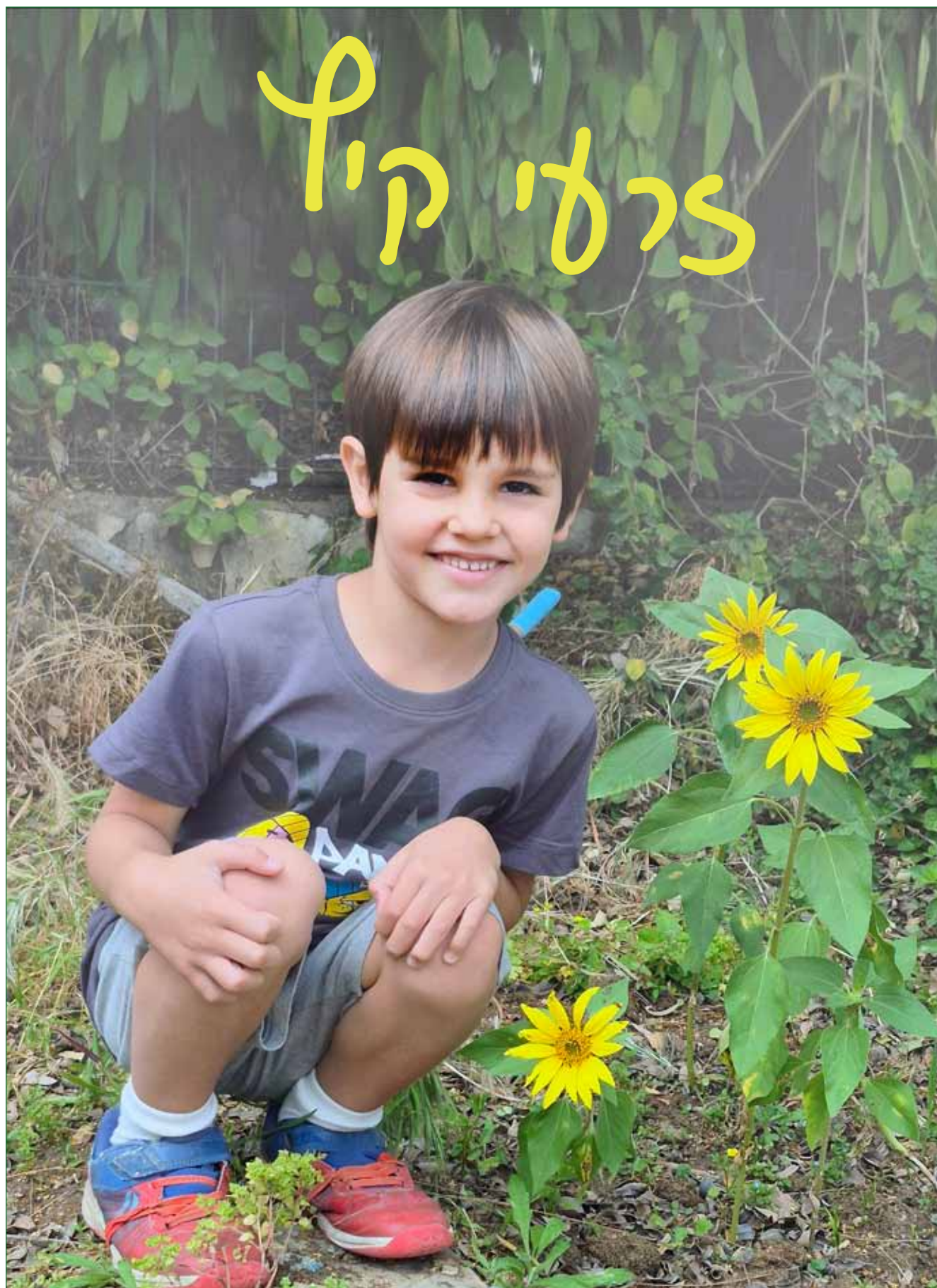

דפייגור

יום ו', י"ד באייר תשפ"ו, 1.5.2026, גיליון מס' 5093

צרעי קיץ

משולחן יושב ראש יגור, שי גרוסמן

(פורסם בערב יום העצמאות תשפ"ו)

חברי יגור היקרים,

כנסתי לתפקידי כיו"ר הקיבוץ לפני כחודש וחצי, ובשבועיים האחרונים אני ממלא אותו באופן עצמאי ומלא, ובמקביל ממשיך ללמוד ולהכיר. אני מבקש לשתף אתכם מעט בנעשה.

בתקופת החפיפה זכיתי לקבל "שיעורים פרטיים" איכותיים מאודי קינן, שמהם ניתן היה להתרשם היטב, כי קיבוץ יגור הוא אימפריה רב-דורית - קיבוץ בעל איכויות רבות, הנשענות בראש ובראשונה על הון אנושי יוצא דופן. ניכר, כי האתגרים הרבים העומדים בפני הקיבוץ זוכים לטיפול מקצועי, מסור וענייני, מתוך ענווה ואחריות.

בישיבות הראשונות של ועד ההנהלה הגדרנו את הנושאים האסטרטגיים המרכזיים, שאנו מבקשים לקדם, מבלי לגרוע מחשיבותם של נושאים אחרים - תפעוליים ואסטרטגיים כאחד. בכוונתנו לגבש בתקופה הקרובה תוכניות פעולה לכל אחד מהתחומים הללו: שיוך דירות, תקציב הקהילה (לרבות השתתפויות, סבסודים והתייעלות), קליטה, איזונים על כלל מרכיביהם, תשתית ניהולית וכן בנייה ואכלוס של השכונות.

במקביל, אנו מקיימים סדנאות לימוד לוועד ההנהלה בתחומים מרכזיים, בסיוע גורמי מקצוע: תפקידי ועד ההנהלה והמבנה הארגוני, תקציבים ופיננסים ביגור וכן שיוך הדירות על כל היבטיו.

בצוות התיאום, שהוא למעשה ההנהלה הפעילה של יגור, אנו נפגשים מדי שבוע, כדי לתת מענה לנושאים בוערים, אך לא פחות מכך - כדי להפעיל שיקול דעת משותף ולקדם את הסוגיות המרכזיות שלפנינו. בישיבתנו האחרונה הקדשנו פרק מיוחד למצבו הכספי של הקיבוץ, המושפע במידה רבה מן המלחמה, ודורש ניתוח מעמיק וגיבוש מהיר ומקצועי של תוכנית פעולה להתמודדות עם "הערפל"

שמעלינו המשפיע על כולנו. הגדרנו את אופן הטיפול, את לוחות הזמנים ואת הדרך לשתף את כלל ההנהלות ואת הציבור כולו - הן במצב הקיים והן בצעדים המוצעים.

אציין שלמדתי ונוכחתי, כי הנהלת אחי"ג היא הנהלה חדשה הלומדת מהר ולפניה אתגר טיפוח העסקים, יצירת מקורות חדשים ושיפור קיימים. בתקופה זו עומדים בפניה דיונים על פרויקטים משמעותיים ביותר. הנהלת הקהילה הינה חדשה, וחבריה המכירים היטב את יגור כממסד וכקהילה, עומדים בפני אתגרים תקציביים קשים לצד אתגרים ניהוליים כמו המשבר בחינוך, מצוקת הדיור ועוד.

גם סוגיית המיגונויות והממ"דים שבה ועלתה על שולחנו. אנו עוסקים בה מתוך היכרות עם ההחלטות שהתקבלו בעבר, עם הצרכים שעל הפרק ועם הקשיים הכספיים שבהם מצוי הקיבוץ. בישיבתו הקרובה של ועד ההנהלה נעסוק בנושא, ולאחר מכן נשתף את החברים באסיפת הקיבוץ.

בתחום שיוך הדירות אנו משנסים מותניים, על מנת לייצר מערך אפקטיבי, שיוביל לפריצת דרך ויסיר את הערפל בתחום. אנו מעצבים מערך של צוותי משנה, שיתמודדו עם האתגרים שלפנינו.

אני מזמין אתכם להתעניין ולהיות מעורבים בנעשה - הן באמצעות החומרים הכתובים והן בפגישות ישירות עם בעלי התפקידים, ובכלל זה גם איתי.

לרגל יום העצמאות אני מבקש לאחל לכם ולכולנו, ששנת העצמאות הקרובה תביא עימה בשורות ביטחוניות טובות, בשורות מדיניות חדשות, בשורות פוליטיות חדשות, וכמובן גם בשורות קהילתיות ועסקיות.

**בית יגור משתתף בצער
יאנה פוליאק גרודמן והמשפחה
על מות האם
דינאידה (זינה) פוליאק ז"ל**

הנהלת הקהילה 30.3.2026

(מקוצר וערוך על ידי העורך)

במידה ולא יהיה ביקוש מבין חברי הוועדה, יצא "קול קורא" לתפקיד, לאחר אישורו הגדרת התפקיד.

2. עידכון תוכנית משק לנוכח ירידת מקורות במלחמה
לאור ירידה במקורות בשל המלחמה, במהלך 2026 תעשה עבודת מטה להתאמת השימושים למקורות המעודכנים.

1. סיום תפקיד - יעל ס"ט רשף

יעל ביקשה לסיים את תפקידה כיו"ר חינוך. יעל תעלה את זה בוועדת חינוך.
על-פי הגדרת התפקיד, היו"ר נבחר מבין נציגי הציבור שנבחרו לוועדת חינוך.

הנהלת הקהילה 14.4.2026

(מקוצר וערוך על ידי העורך)

2. בריכה

כבכל שנה מאשרים את כללי השימוש בבריכה. השנה, בנוסף, מפורסמים תשלומי חברים ותושבים על מני כחלק מהחלטות תקציב 2026 (לכסות עלות 500 אש"ח, מתקציב הקהילה ומנויי חברים, חצי חצי).
הוכן מודל של תעריף לפי סטטוסים עם הערכה של מכפלות לכל סטטוס, כך שיכוסה על ידי חברים ואורחים ב-50%.
בדיון שהתקיים עלו ההתייחסויות הבאות:
מבחינה תפעולית המודל מבוסס על אמון.
בשבתות יהיה שומר בכניסה, תוצב מצלמה ותפעל עמדת הרשמה. חברים\תושבים שירצו לרכוש מנוי, יכתבו, יתקשרו למזכירות הטכנית ותערך רשימה של מנויים.
מבחינת תמחור המנוי, השנה זו שנת פיילוט וזה מבוסס על הערכות בלבד, רק לאחר הפיילוט ניתן יהיה לדייק יותר לשנת 2027.
עלתה הצעה לצמצום ימי הפתיחה של הבריכה, כדי לצמצם הוצאות, אולם הסתבר שרוב העלויות הגבוהות הינן בהכנות הבריכה לפתיחה, והעלויות לא מפורזות קלנדרי על פני העונה ולכן הוחלט להשאיר במתכונת הנהוגה.
הוחלט לאשר את מודל התשלומים וכן את הכללים לתפעול הבריכה לשנת 2026.

3. אשורו הגדרת תפקיד ליו"ר חינוך

נוסחה טיוטה לאישור לקראת פרסום קול קורא למועמדים לתפקיד. מאחר שאף אחדת מנציגי הציבור בוועדת חינוך, אינו מעוניין. ייצא קול קורא לציבור החברים. צוות איתור ייפגש עם המעוניינים וימליץ להנהלה, ההנהלה תמליץ לאסיפה.
הוחלט לאשר את הגדרת התפקיד והוצאת הקול קורא לציבור. צוות האיתור ימנה את ורד ברוקר מנהלת משי"א, רמי פלג וחבר הנהלה נוסף.

1. הצבת מיגוניות

לפני כשנה לערך נבחנה ביחד עם צ"ח סוגיית הצבת מיגוניות ברחבי יגור. נעשתה בחינה של מרחק הדירות מהמקלטים. כדי לפזר את המיגוניות בצורה שוויונית, צריך לרכוש כ-30 מיגוניות. ההצעה הזו נגזרה.
בישיבת הנהלת הקהילה מתאריך 17.3.26 עלתה שוב סוגיית המיגוניות ע"י רמונה ווילרוסה ומיכל שמיר. מאחר וגם קיימת בעיה תקציבית וגם לא ניתן חברתית ומוסרית להציב מיגוניות אחת או שתיים באזור אחד ובאחרים לא, הוצע לבחון פתרונות אחרים.
אהוד כוכבי ביקש דיון בהצעה להצבת 2 מיגוניות\ממ"דים ניידיים בשכונת ההר בשל העובדה שבשכונה מתגוררת אוכלוסיה בוגרת. לאחר דיון בוועד ההנהלה הוחלט לבקש מהנהלת הקהילה לקיים דיון חוזר ולשקול את הדברים בשנית.
בדיון שהתקיים הועלו ההתייחסויות הבאות:
מבחינה כלכלית אנחנו במצב בו בשל המלחמה, מקורות שתוכננו לתקציב 2026 קטנו בכ-1.5 מיליון ש"ח נכון לסוף מרץ, כמו כן העברות שתוכננו לעבור מלגין בסך 2.5 מיליון ש"ח מוטלות בסימן שאלה ולכן צריך לעשות עידכון בתקציב 2026, כדי לשאוף לסיים אותנו בצורה מאוזנת.
מבחינה ערכית, קשה מאוד יהיה להתמודד מול חברים מבוגרים וגם הורים לילדים קטנים ולהסביר למה בשכונת ההר כן לשים מיגוניות ולמה במקומות אחרים לא.
המיגוניות אינן נחשבות לתקינות מבחינת פיקוד העורף. זה עדיין יותר טוב מכלום, גם אם אין בהן תאורה ומיזוג.
ניתן למצוא מקורות תקציביים לממ"דים\מיגוניות, אם מחליטים שזה יבוא ע"ח תקציבים אחרים (סיבסוד חינוך)\סיבסוד ביטוחי כללית מושלם וכו'), בתקציב 2026 אף חבר לא הציע את זה.
הוחלט שלא לשנות את ההחלטה הקודמת, קרי לא לבצע רכישה והצבת 2 מיגוניות בשכונת ההר.

קבלה לחברות
ארנן כץ התקבל לחברות
ברכות

1. קבלה לחברות

מיכל שמיר (ועדת קליטה) ממליצה על ארנן כ"ץ.

2. דוחות כספיים 2024 (מקוצר)

שי גרוסמן (יו"ר יגור): אני מתנצל שאנחנו מגישים את הדוחות בתאריך כל כך מאוחר. לדבר עכשיו על 2024, בקושי זוכרים מה קרה בשנה הזאת.

ליאון (ברית פיקוח): סך כל הנכסים כמעט ולא השתנה בין סוף 2023 לסוף 2024, אבל כן יש שינוי בהרכב: יותר רכוש קבוע, יותר השקעות בתאגידים, ופחות נכסים שוטפים - בעיקר החשבון עם מס הכנסה והיתרות הכספיות. היתה עלייה בהתחייבויות השוטפות מ-92 מיליון ש"ח ל-112 מיליון ש"ח, מכלל זה תקציבי חברים 79 מיליון ש"ח. מס הכנסה, בגין 2021-2023 - יש לנו תוספת של 13 מיליון ש"ח. בגין 2024 כבר נרשמה הפרשה למס של 18 מיליון ש"ח, הלוקחת בחשבון את העובדה שמ-2024 קיבוץ יגור הוא קיבוץ מתחדש לפי הכללים של הרשם.

כל הדברים האלה הביאו לגידול בסך כל ההתחייבויות השוטפות: גם ההפרשות לביטוח לאומי, גם מס הכנסה וגם העלייה בהתחייבות לחברים בגין התקציבים האישיים. ההתחייבויות הלא שוטפות - ירידה בחוב מ-29 מיליון ש"ח בסוף 2023 ל-24 מיליון ש"ח בסוף 2024.

הגרעון האקטוארי - ב-2024 בעקבות האישור של הרשם לשינוי הסיווג של הקיבוץ מקיבוץ שיתופי לקיבוץ מתחדש, נוספה לנו עוד התחייבות, שלא הייתה בעבור הגירעון האקטוארי. בעצם ההשלמה לפנסיה, שהקיבוץ יצטרך להשלים לכל החברים מיום שיצאו לפנסיה ועד סוף ימיהם, 19 מיליון שקל.

דגן שוחר: אם חבר לא מפקיד לפנסיה ואנחנו לא מטפלים בזה, החבר יכול לבוא ביום פרישתו ולהגיד לקיבוץ יגור שהוא צריך להשלים לו. לכן חשוב לנהל את זה בצורה טובה. אם חבר לא משתף פעולה, ולא מפקיד לפנסיה, על הקיבוץ לעשות תהליך מסודר, שבסופו של דבר הקיבוץ יסיר ממנו אחריות. זה דורש תיעוד ומעקב, עבודה סזיזיפית של הרבה שנים, שאם היא תיעשה נכון, תהיה לקיבוץ הגנה, ואם היא לא תיעשה נכון, אולי לא תהיה הגנה.

עמוס פרליס: דרוש כאן טיפול דחוף. נצטרך להחליט איזה סנקציות ניתן לנקוט כלפי מי שלא משתף פעולה.

דגן שוחר: מתוך 19 המיליון ש"ח, בערך 12 מיליון ש"ח זה בגין פנסיונרים. יגור משלימה להם, כי במהלך השנים שהם כן עבדו, יגור לא הפקידה עליהם מספיק כסף, כדי שיהיה להם את הפנסיה לפי ההגדרה. השאר זה בגין חברים בגיל העבודה.

רמי פלג: אם אני מבין נכון, חלק גדול מ-12 המיליון ש"ח של הגירעון האקטוארי נובע מהחלטה של יגור להוסיף לאלמנים ולא למנות את קצבת ה שארים, וזאת החלטה שאפשר לשנות. זה לא שהייתה קפיצה בחוב, הוא פשוט לא נכלל בדוחות הקודמים, כי עדיין יגור הייתה קיבוץ שיתופי ולא מתחדש.

ליאון: הפער שבין הנכסים להתחייבויות זה ההון העצמי. בסוף 2024 הוא עמד על 343 מיליון שקלים, לעומת 379 מיליון שקלים כמעט בסוף 2023. הקיטון בהון העצמי נובע מהרישום של ההתחייבות לפנסיה, מהגירעון האקטוארי וגם מהתוצאות של הפעילות של שנת 2024, כולל ההפרשות של ביטוח לאומי ומס הכנסה.

דו"ח רווח והפסד: בשורה התחתונה יש הפסד של 17 מיליון ש"ח. יש עלייה בהכנסות של החברים שעובדים מחוץ לקיבוץ, וירידה בהכנסות חברים שעובדים בתאגידים, בעיקר בלגין. בנוסף, ישנה עלייה מסוימת בהכנסות מגמלאות. אלה שלושה סעיפים הקשורים בעבודה. מהדוחות עולה עלייה בהכנסות מהשכרות עסקיות, מבית אחווה והרפת. סה"כ עלייה בהכנסות בניכוי ההוצאות הישירות מ-126 מיליון ש"ח ל-133 מיליון ש"ח בין 2023 ל-2024. במקביל, מראה הדו"ח ירידה בהוצאות הקהילה: מטבח, חדר אוכל, אחזקה, בניין, תרבות וסעיפים אחרים, גם בהוצאות המוניציפליות יש ירידה.

דגן שוחר: יש שני רכיבים בתקציב שגדלו: העלאות שכר - ב-2%-3% ביחס לשנה שלפני, וגידול של קרנות השתלמות שנפתחו.

ליאון: הכנסות תאגידים - 17 מיליון ש"ח, יש שיפור בתוצאות בלגין וב"חוצות יגור". תוצאות קצת פחות טובות - ביח"ס ובבלאגן (בגלל המלחמה).

מס הכנסה - סך הכול יש לנו 30 מיליון ש"ח מיסים על ההכנסה, וכיוון שתכננו רק 13 מיליון ש"ח, סיימנו בהפסד של 17 מיליון ש"ח.

בחנית החלק העסקי - בסך הכול אנחנו רואים שיפור של 4 מיליון ש"ח לעומת שנת 2023.

תזרים מזומנים - בסך הכול גם ב-2023 וגם ב-2022 התזרים הוא חיובי. מהפעילות השוטפת של 10 מיליון ש"ח, 5 מיליון ש"ח שימשו להשקעה ועוד 4 מיליון וחצי ש"ח שימשו להקטנה של החוב.

שי גרוסמן: מה שקרה בשנים 2021, 2022 ו-2023 זה פער גדול מאוד בין ההערכה שחשבנו שנשלם לבין התשלום למס הכנסה. התיקון של מס הכנסה הוא זה שמשפיע כל כך על הדו"חות של 2024. כל שנה אנחנו מגישים דו"חות כספיים. רשויות המס סוגרות שומות פעם בשלוש-ארבע שנים.

דגן שוחר: הערכה ביגור הייתה הערכה סבירה. כיוון שלא שינו את הסיווג של יגור עד 2024, בשנים 2021, 2022 ו-2023 נשלם מס כקיבוץ שיתופי. ההבדל הזה הוא ההבדל הגדול שאנחנו רואים, ממה שאנחנו הערכנו וממה שרשות המיסים דרשה.

עמוס פרליס: אנחנו ב-2026, ואנחנו צריכים לדעת מה מצבנו היום. זה הרבה יותר קריטי.

דגן שוחר: הצגנו לפני מספר חודשים את תחזית 2025. גם אחרי שאנחנו תיקפנו אותה, המספרים מאוד דומים למה שהצגנו לפני כחודשיים-שלושה.

להבין לאן אנחנו רצים. מעבר להצגה היפה של הדו"חות, המגמה שמאוד ברורה ומאוד שחורה מצד אחד, ומצד שני, אין לנו תוכנית לשנות אותה. יש לי הרגשה שאנחנו חיים בשני עולמות מקבילים.

שי גרוסמן: בגדול, התמונה היא לא קטסטרופה. 340 מיליון ש"ח הון עצמי זה משהו שהוא גבוה. נכון שזה 30 מיליון ש"ח פחות משנה קודמת, אבל זה לא קטסטרופה. רמי צודק, 19 מיליון ש"ח גרעון אקטוארי לא קרה בשנה הזאת, פשוט לא נרשם קודם.

אני מסכים שאנחנו צריכים לראות איך אנחנו דואגים שבשנים הבאות חלק מהדברים שכתובים פה יוצגו טיפה אחרת. אבל בסך הכול, אם ננטרל את הנושא של המעבר מהעולם של קיבוץ שיתופי לקיבוץ מתחדש, וזה שלא הצלחנו לקבל ממש הכנסה פטור על שלוש שנים נוספות, אז המצב של השנה הזאת הוא לא רע. אני מתרשם שיש פה מנהלים טובים ומטה טוב.

יפתח שחר: כששי אומר שהמצב הוא לא נורא, אז אני מודאג. כאשר אני מסתכל על התהליך של השנים האחרונות, כולל חוסר ההסתכלות קדימה, כשכבר היה ברור שיש שינוי מיסוי, ואין לזה שום שיקוף בפעילות של פיתוח מקורות ביגור, ועוד נותנים קומפלימנט לבעלי התפקידים, אני מודאג. אני מקווה שרק אני מודאג, ובאמת הכול בשליטה, ואנחנו הולכים לראות צמיחה כלכלית ביגור. מה שאני רואה, זו דעיכה כלכלית כבר די הרבה שנים ואי-הסתכלות אסטרטגית. לפני יותר משנה הביאו לאסיפה את תוכנית הקיצוצים, ואני שאלתי למה מביאים אך ורק שימושים ולא מביאים מקורות. אמרו לי "לא, לא, לא, מקורות זה אחי"ג". עברה שנה. אחי"ג לא מסוגל להראות תוכנית חומש, שתראה איך אנחנו משנים את הכיוון שבו אנו הולכים.

עמוס פריס: הדו"חות, בעיקר של החקלאות, העסקים, הנדליין ולגין, צריכים להיות מוצגים לא יאחר מאשר רבעון אחד אחורה. המנהלים חייבים לשבת על התוצאות חודש בחודשו, ולדעת אם יש סימנים מדאיגים או סימנים היכולים להשפיע על התקציב שלנו.

שי גרוסמן: אנחנו יודעים שבגלל המלחמה יש נזק בכמה ענפים עסקיים. תקציב קהילה של 2026 בנוי על ההכנסות האלה. נבדוק את המספרים ונדווח לוועד ההנהלה במהלך אפריל.

אמיר אלעד: אני מבקש שלוועד הנהלה יוגשו נתונים בחודש אפריל, כדי לדעת מה קרה ב-2025, גם אם זה לא מדויק. צריך להביא נתונים וליידע את הציבור.

שי גרוסמן: מזכיר לכם, שהשנה התקציב בקיבוץ עבר בתחילת ינואר. בתחילת ינואר הצגנו תחזית לשנת 2025, שלמעשה הייתה עם 95% נתונים סופיים. הבוקר, יוסי בקר ואני עברנו על הנתונים, וכמעט דבר לא השתנה. זאת אומרת, התחזית שהצגנו לפני שלושה חודשים נאמנה ב-99%.

יפתח שחר: אני מבין שיש שחיקה בנכסים של 15 מיליון ש"ח, יש עלייה בהתחייבויות של 20 מיליון ש"ח ויש 10 מיליון ש"ח שעברו כהעברות ליגור. כלומר, בגדול אנחנו מדברים פה על ירידה של 35 מיליון ש"ח. אם אני מתעלם מ-10 המיליון ש"ח, שלא ברור לי בכלל מה המקור שלהם, יש שחיקה של ההון העצמי של 45 מיליון ש"ח.

ליאון: זה לא 45 מיליון, אבל זה מתקרב ל-37-37.5 מיליון ש"ח. זה ההפסד שראינו עכשיו בדו"ח רווח והפסד והגירעון האקטוארי.

יפתח שחר: ואם אנחנו נסתכל במורד 2025, רק מהערת שוליים שנאמרה פה, זה עוד 10 מיליון ש"ח גרעון נוסף. צריך

תמונת שער

נתי בשן, של מריה ועמיחי, ליד פרחי חמניות נוי מערכת הנבטה שהוא (נתי) חילק לילדים בגן ליום הולדתו. הזרעים הונבטו והועברו לגינה, וכשחזרה הפעילות לגן מהמקלט אחרי המלחמה, כבר הופיעו ניצנים, שפרחו לחמניות מהממות.

דפי מידע וקשר 26.4.26

מנהל קהילה רמי פלג (מקוצר וערוך על ידי העורך)

בקשות שונות שייגיעו לדין בוועד, כמו למשל, בקשה לפיה הקיבוץ יתחייב, שאם יוחלט ביגור על השתתפות במימון ממ"ד, ישולם החזר רטרואקטיבי למי שבנה, ועוד סוגיות.

לאחר שהוועד ידון בסוגיות ויתקבלו החלטות, ההחלטות יפורסמו לציבור.

בינתיים, מבחינת נוהל בנייה פרטית, אלה השלבים:

1. קבלת אישור לבנייה - מול שני זהבי, רכזת וועדת תכנון.

2. תיאום עם אנשי התשתיות בשטח, כדי להבין היכן התשתיות ומה המשמעויות - מול יעל זך.

3. תיאום דרכי גישה לבניין, ומיקום חומרי הגלם עבור הקבלן, - מול מוחמד.

4. גלי ומוחמד ידאגו לצלם את השטח לפני הבנייה ולאחריו, על-מנת לתעד. ככל שיהיו נזקים לתשתיות, החבר יחייב בהשבת המצב לקדמותו וכן לתיקון התשתיות אם ניזוקו.

אנו שוקדים על הגדרת תפקיד זמנית למתאם ומתכלל הבנייה הפרטית לממ"דים בשל העצימות הגבוהה של הבנייה והרצון שלא יהיו עיכובים מיותרים.

עדכון נוהל בנייה פרטית

בשבועות הקרובים תדון הנהלת הקהילה בעדכון נוהל בנייה פרטית, במטרה לפתור בעיות שהנוהל הקיים לא נותן מענה עבורן.

משפחות מפונות ופתרונות דיור עבורן

בהנהלת הקהילה דנו בפתרונות דיור ל-2 משפחות (שלהן משפחה ביגור), שהגיעו כמפונות ממלכיה בתחילת המלחמה ומאז מתגוררות ביגור וילדיהם מתחנכים בקהילה. בעבר, התקבלה החלטה בהנהלה, שניתן לאשר למשפחת קינן המשך תושבות ביגור לנוכח המקרה המיוחד ובתנאי שהדיור אינו בא ע"ח דיור של חבר יגור.

בשכונת הלול קיימות 2 דירות (דירות יחיד הניתנות לחיבור), שהוצעה לחברים כפתרון דיור זמני עד שתסומן להם דירה. מאחר וחיבור הדירות מצריך הוצאה כספית ניכרת, משפחות החברים, שפתרון זה הוצע להם, לא היו מעוניינות ודירות אלו עומדות ריקות.

לכן עלתה הצעה להציע למשפחות המפונות להיכנס לדירות אלו, לחבר ולשפץ אותן על חשבונן וכך לאפשר להן דיור זמני למשך מספר שנים, כאשר עלות שיפוץ זה תשוקלל בעלות שכר הדירה.

תהליך שיוך הדירות

במסגרת הדיונים בוועד ההנהלה על סדרי העדיפויות לקידום נושאים אסטרטגיים, עלה שתחום שיוך הדירות הינו אחד התחומים העיקריים שנדרש לקדמו. לכן, בימים אלה, אנו שוקדים על הגדרת המבנה הארגוני, שיהיה הכי נכון לקידום הנושא, מבחינת ועדות ותתי צוותים לקידום הנושאים השונים (הסדרי שיוך, בנייה, סימון מגרשים ועוד).

תודה לאודי קינן

רק מי שעשה תפקיד בכיר בקיבוץ מבין את הקושי עימו מתמודד האדם שממלא את התפקיד, על אחת כמה וכמה חבר שממלא תפקיד בכיר בקיבוץ שלו, החל מההובלה האסטרטגית ועד אחרון הפרטים הקטנים בחייו האישיים של החבר.

היה לי כבוד רב לעבוד עם אודי בשנתיים האחרונות, מתוך ארבע השנים בהן אודי מילא את תפקיד יו"ר הקיבוץ.

אודי קידם סוגיות אסטרטגיות רבות והסיר חסמים מורכבים והיה תמיד קשוב לדעות השונות ולצרכים השונים תוך יחס אנושי וחם לכל מי שפנה.

עתה עם תום תקופת החפיפה והעברת המקל לשי גרוסמן, אני מבקש להודות בשם כולנו לאודי על שליחותו, תרומתו ופועלו בארבע השנים האלו לטובת קידום והצלחת קיבוץ יגור, בתקופת ביניים מורכבת של לאחר שינוי אורחות חיים, התהוות תהליך שיוך הדירות, והכול תוך כדי החיים השוטפים המאתגרים לא פחות.

תודה רבה גם לרויטל קינן והבנים, שהיו חלק מהמעטפת של אודי, והתמודדו באופן ישיר ועקיף עם הסיטואציות השונות שנוצרו בשל תפקידו, זה לא מובן מאליו.

מצב בטחוני והערכותינו

כפי שכולנו קוראים בחדשות, רב הנסתר על הגלוי ולא ברור מתוך כל ההצהרות הנזרקות לחלל האוויר, מה יהיה ומי מתכוון למה. מבחינתנו, כמו כולם, אנו נהנים מהתחושה של חזרה לשגרה ובמקביל מבינים שהמצב יכול להשתנות ברגע אחד. המקלטים ימשיכו להיות פתוחים ונתנהל בהתאם למצב ולהנחיות פיקוד העורף.

בנייה פרטית בדגש ממ"דים

לאור ריכוז גדול של חברים המעוניינים לבנות ממ"דים במסגרת נוהל בנייה פרטית עלו מספר סוגיות, ואנשה לעשות סדר.

מודל הממ"דים שהובא לאסיפה ע"י נוקי כפרוייקטור:

המודל כלל כמה היבטים:

השתתפות במימון - בכמה הקיבוץ משתתף (ככל שיהיה מקור תקציבי), כולל התכנון והסטת התשתיות.

תוכנית מחייבת של העמדת הממ"דים - תוכנית שנערכה ע"י מתכנן השיוך ומתייחסת למגרשים ולמיקום התשתיות, כאשר בפועל במידה ותקבל תוקף של האסיפה, תחייב בנייה במיקום המתוכנן.

טיפול בחוסר הסכמות בין שכנים על כל מרכיבי - מנגנון הנותן מענה לחוסר הסכמות.

מאחר והמודל לא עבר החלטת אסיפה, הוא הגיע לדין בוועד, כדי לגבש החלטות ביחס לחלק מהסוגיות.

בנייה במסגרת נוהל בנייה פרטית - כל עוד לא התקבלו החלטות ביחס למודל בניית הממ"דים, בניית ממד"ים הינה במסגרת נוהל בנייה פרטית, כפי שהיה עד היום למי שרצה לבנות ממ"ד. במסגרת זו הועלו ליו"ר הקיבוץ

דיון נוסף בנושא, ההסתייגויות יובאו לאסיפה ומשם לקלפי להכרעות.

שיפוץ דירות קטנות

בשבועות הקרובים נקבל את התוכניות המפורטות וכתב הכמויות לשיפוץ דירות קטנות באולפן. כזכור, בכל קיבוץ יש בתב"ע אישור ל-100 דירות קטנות עד 55 מ"ר, המיועדות לדירור זמני ונשארות כשייכות לקיבוץ. ביגור בנייני הכרם והאולפן מיועדים לדירור זמני. צפי השיפוץ מוערך בכ-5 מיליון ש"ח ובדיונים שיהיו תעלה הצעה לשיפוץ ע"י מודל כלכלי של הלוואה מהבנק ומימון ההלוואה מתוך תשלומי שכר דירה ריאליים של מי שיגור בדירות אלו.

חיבור הכלבו והמרכולית

בשבועות הקרובים יתקיים דיון בהנהלת הקהילה על העברת המרכולית לכלבו, כדי להתייעל הן מבחינת כ"א, הן מבחינת נוחות לחברים (שהכול נמצא במקום אחד) והן מבחינת התפנות של נכס, שיוכל להיות לשימוש הקיבוץ.

צוות השיוך החל לדון בנוהל מגרש משותף. הנוהל כולל את כל התחומים הרלבנטיים להתנהלות שכנים במגרש משותף. הטיטה תועבר לוועד ההנהלה ומשם לאסיפה.

"בית האופנוע"

במסגרת היתר בנייה לבית האופנוע, נערכה בדיקת קרקע ליסודות, שלאחריה התקבל אישור לבניית בית האופנוע. אנו נאלץ להמתין לאישור סופי של התב"ע בוועדה המקומית לטובת אישור לבניית הקומה הרביעית.

במסגרת תהליכי בדיקת הקרקע עלה שהסימון של רשות התכנון את השבר הגיאולוגי במפות התכנון, מחייבות למידה של נתון זה מבחינות שונות. ממלאי התפקידים הרלבנטיים מטפלים בנושא מול הרשויות.

עקרונות הקליטה

הוועד הקודם גיבש טיוטה לעקרונות הקליטה שהובאה לאסיפה ולאחר מכן עלו הסתייגויות חברים. הוועד החדש קיים דיון ראשוני עם החברים שהסתייגו בהנחה שיהיה

עמידת הדום המאוחדת בצפירה ביחד עם כולם בבית הקברות עשויה להיות מרגשת ומפעימה שבעתיים.

ומה לגבי אבן הזיכרון?

אפשרות א: את מתן הכבוד לנופלים מול האבן אפשר לקיים בשעה 10:30, ואז כולם יכולים לנוע, להגיע בשלווה ולהתכונן לצפירה בזמן.

אפשרות ב:

"עמידת הדום" בצפירה מול האבן תתקיים בזמן הצפירה בשעה 20:00 בערב יום הזיכרון, לאחריה ייכנס הציבור לאולם לטקס.

איל שריג: אני חושב שיש הגיון בהצעה שלך, לקצר זמנים, במיוחד בימי שרב. שתי ההצעות ביחס "לאבן" ראויות.

יורם ברנע: לא הייתי ממהר לשנות מסורת. "אבן השמות", לדעתי, היא מרכז יום הזיכרון. עמידת דום של שתי דקות, כאשר בני הנוער עם הזרים והחולצות הלבנות מרגשת בעוצמות אדירות. אני מקפיד להגיע כל שנה, לעמוד דום לזכר הנופלים. אל תיגעו במסורת רבת השנים.

נורית פארן: ההצעות טובות. אני בעד אופציה ב'. גם אם כל תושבי הקיבוץ יגיעו ליד למגינים (והם לא) יש מספיק זמן מהצפירה ועד תחילת הטקס להיכנס בנחת.

ענת טנא-מלכין: האופציה לגבי הערב טובה ומכבדת. ניקח בחשבון לשנה הבאה בתקווה שהמצב יאפשר זאת.

טקס יום הזיכרון בבית הקברות

ארנון שנער: אני מבקש להתנצל מכל הלב ובכל הכנות בפני עשרות החברים (כולל כמה מבני משפחות הנופלים) על כך שקיבלנו החלטה להתחיל את הטקס בטרם הגעתם לבית העלמין.

ברצוני להסביר את המורכבות: בזמן הצפירה נמצאים בבית הקברות מאות אנשים, חלקם אף שעה ושעתיים, והחיילים המייצגים את היחידות אף יותר.

לא בכל הימים שורר מזג אוויר נוח. ישנם ימי שרב כבדים וישנם ימים קרים, והשהות הארוכה מקשה על הנמצאים הנערים עם הזרים מגיעים (בהליכה מהירה) מ"אבן הזיכרון" כעשר דקות או יותר לאחר הצפירה, מחכים חשופים לחברים המלווים שמגיעים ב"קצב משלהם" ומתמקמים לפעמים עד 25 דקות אחרי הצפירה. בשטח זה נמשך כמו נצח.

לדעתי, להתחיל בטקס זמן כה רב אחרי הצפירה לא "מתחבר". "המומנטום הולך לאיבוד" והצוות במקום לצריך ל"הרגיש את הדופק" ולפעול לפי הדינמיקה המתהווה בשטח. אני גם סבור שהפיצול של שתי עמדות הזיכרון בזמן הצפירה מסרב את ההתנהלות, פוגם בעוצמת המעמד ופוגע בתחושת היחד.

הצעתי: להתחיל את הטקס בבית הקברות, להתמקם בנינוחות לקראת הצפירה ולהתחיל את הטקס מיד אחריה.

אמירה אישית

מדי שנה, בבואנו לבנות את טקס יום הזיכרון לשואה, אנו שואלים את עצמנו, מה יחודו של טקס זה? וככל שאנחנו מתרחקים מימי הזיכרון לשואה, עוד מעט כבר לא יהיה מי שישפר את סיפורו האישי, ומאמירה אותנטית, כואבת ואישית, יהפוך הטקס למשהו רשמי, מרוחק, נוגע לא נוגע. לכן כל עוד אנחנו יכולים לרקום בטקס היגורי מגע אנושי, הקשור למי מחברי יגור, לשמוע גם סיפורים מדור שני ושלישי, לפתוח את הלב לסיפורים משפחתיים ואף לשאת את זיכרם של חברי יגור, אשר נותרו בודדים, נמשיך לעשות זאת בשקט ובצנעה, תוך חשיבות למרקם הקהילתי הרב דורי הקיים ביגור. במרוץ היום יומי בו אנו נמצאים, אנחנו נדרשים להקשבה, לחמלה ולחסד. ואומנם, כשהרכבנו את הטקס נתנו מקום לקהילתיות ולחיבור הרב דורי בין זה לזו: מבוגרים שעדיין זוכרים ימים של מלחמה קשה וצעירים היוצאים למסע בפולין ובמחנות ההשמדה, תוך ניסיון לגעת באימה ובכאב. כשאמרת לינעמי (שימשי), שבשבילי היא האורים והתומים בניית הטקס, שמשנה לשנה קשה להמציא דברים חדשים, שיקרנו ויפתיעו, היא ענתה לי, שמהותו של טקס יום השואה הוא דווקא לזכור ולהזכיר ולא לחדש ולשנות, והחוט הקהילתי הנמשך במשך שנים רבות, הוא הנותן חוטים של חסד ליום קשה זה.

ומה היה לנו השנה

במהלך הטקס נשמעו סיפורים אישיים של חברות יגור על משפחותיהן, סיפורים השונים באופיים, אך יחדיו יוצרים פסיפס אנושי נוגע ללב. אריאלה וולק ספרה על קרובי משפחה - אדי בים ובן דודו אפרים, שהגיעו כנערים לישראל לאחר השואה. שרה כוכבי סיפרה על אביה, שמואל לאופר, שנלחם בצבא הבריטי ונלקח בשבי. סיפור חשף את סיפורם של פדויי שבי במלחמת העולם השנייה. מירה יובל הדליקה נרות והקדישה זיכרון לאמה שרה ולאביה שמעון (סיומה), ועמוס יובל ליווה את הדלקת הנרות בנגינת חליל.

קטעים שקראו בטקס:

בין אסון שבעה באוקטובר לזיכרון השואה והמרד. אירועי טבח שבעה באוקטובר, ימי מלחמה ארוכים, חוסר הוודאות והכאב העצום המקיף אותנו, יחד עם סיפורים אנושיים על האדם בשיא התופת, מחברים אותנו, ביום זה - יום הזיכרון לשואה ולגבורה, לסיפורים על גדולת האדם ועוז רוחו. מתוך הכאב נשאב תקווה מסיפוריהם של שורדי השואה ובני משפחותיהם, אשר שרדו את השאול והקימו משפחות ובנו מדינה.

האובדן בסיפור היהודי, לאורך שמונים שנה, שזור בתוך אותה משפחה: "לסבא שלי יצחק בראון מצ'נסטוחובה, פולין, היו ילדים", מספרת אופירה עזראלי, "עשרות בני משפחת בראון נספו בשואה, פרט לשניים מילדיו, אשר עזבו את פולין כאשר עלה היטלר לשלטון ורוח הנאצים נשבה באירופה. חנה ובעלה עזבו לארה"ב ומשה ופולה עם שלושת ילדיהם עלו לארץ ישראל", עזראלי דור שני לשני שורדי אושוויץ, לקחה על עצמה כשליחות חייה לדבר על השואה בכל יום בשנה, ולכן גם מעבירה הרצאות על השואה בארץ ובעולם.

הנכד של יצחק בראון שנקרא בדיוק כמוהו - יצחק בראון, נהרג בגיל 19 במלחמת העצמאות, בקרב על קיבוץ חולתה. הנכדה של סבא יצחק בראון, יובל בר-און, נרצחה בגיל 25 בשבעה באוקטובר, במסיבת הנובה ליד קיבוץ רעים.

שמונים שנה של ההיסטוריה היהודית שלנו, של כאב ואובדן, צועדות בד בבד ליד ההיסטוריה המשפחתית שלנו, מספרת אופירה.

ברגעים של מוות תפקידנו ללכת ולחפש את האור, לחפש את החיים, זה מה שעלינו לקחת מהשואה וזה נכון גם לימים קשים אלה, מסכם הרב שי פירון בערב עדויות אחרי שבעה באוקטובר. (ערכה נעמי שמשי)

על תמר ברק

תָּמַר בָּרַק חֲכָמָה קְבוּצָה יְגוּר מִשְׁנֵת 1957 פֶּה קִבְּעָה אֶת בֵּיתָה אַחֲרֵי סְפּוּר חַיִּים שֶׁהָחֵל בְּהַגְרָתָהּ בְּעִיר צֶלְדִמְלֶק. תָּמַר נִוְלְדָה בִּשְׁנַת 1919 וְחָיָה אֶת חַיֶּיהָ בְּעִיר הַגְּדוּלָה צֶלְדִמְלֶק, חַיִּים נֹחִים.

היא נשאה בגיל צעיר ונולדה לה בן בשם תומיקה.

עם כניסת הגרמנים להגרה נלקח בעלה למחנה עבודה, והיא נאלצה להשאיר את בנה עם אחות בעלה ולצאת לעבוד על מנת להתפרנס.

באחד הימים, בעוד היא מחפשת מקום עבודה, נלקחו בנה ואחות בעלה לאושוויץ ושם נרצחו באכזריות.

גם תמר, שבצעירותה נקראה רוזה, נלקחה לאושוויץ, אך עם תעוזה רבה היא וחברתה הצליחו במהלך הדרך לברוח. היירות היו מכל עבר ברעש מחריש אזנים, למזלה היא לא נפגעה.

תמר טמנה את כל תעודותיה והסתתרה מפני הגרמנים, הדרכים היו קשות והיו ימי רעב קשים. בזכות המראת הארי שלה, בזמן שהרעב גבר על הכל, היא נכנסה למפקדה גרמנית לבקש אכל. היא קבלה אכילת מזון מבלי שחשדו בה כיהודיה.

המלחמה הסתיימה ותמר חזרה לעיר הולדתה לגלות כי כל משפחתה נספתה במחנות הריכוז, מלבד אחיה שעלה לישראל.

תמר נדה לחפש לה מקור פרנסה, ובעירה אולטושושק פגשה ככלה ברנשי, לו נשאה ונולדו שני בניה רוני ועותי ז"ל. תמר חשה שחייה מאירים לה פנים, אך בשנת 1956 נפטר בעלה, וכך גמלה בלבה ההחלטה למצא לילדיה חיים טובים ולעלות לארץ. ההגרה

ורד הלפרן סיפרה את סיפורה של תמר ברק, ניצולת שואה וחברת יגור, אשר גידלה את שני בניה לבדה. שבא לנסקי ועמית ורדי, בנות י"ב, סיפרו על חוויותיהן מהמסע לפולין, שהתרחש בחורף הקר.

הרבה תודה לכן, ששיתפתן אותנו בסיפורים אישיים.

וככל שנרבה לשמוע את סיפוריהם של הפרטים בינינו וניתן להם מקום בתוך קצב החיים, כך יתחזק היחד הקהילתי ואפשר אף שצביונו הקיבוצי לא ידהה וזיכרונות מהעבר לא יישכחו.

הטקס לוה בקטעי שירה וקריאה, אשר הוסיפו מסגרת ונופך מרגש ויצרו יחדיו שעה, בה נגענו זה בזו כרקמה אנושית אחת.

ביגור "המתחדשת" לא מובן מאליו שחברים/ות מקדישים מעצמם למען טקסים ציבוריים, אך חשיבות הזיכרון הביאה להיענות של חברים מתוכנו לספר את סיפורם האישי ועל כך **תודה ענקית.**

תודות: **לנעמי שימשי**, אשר כתמיד נותנת רוח גבית עוזרת ותומכת, מציעה ואף כותבת.

למיכל מלכין על מצגת "לכל איש יש שם" ועל עיצוב המודעה. **לגלית חגי**, אשר נמצאת לעזרה בכל זמן נתון.

לנטע חכמוביץ, הרואה חשיבות רבה באיסוף זכרונות של חברי יגור והבאתם לאור.

לעינב רוזיאו על עיצוב השולחן והפרחים בטקס.

לזמרים: **ענת עוגן, מיכל שמיר, מרי נהרי, נוי לוי ומשה מחלב** - ריגשתם עד מאוד.

לעמוס יובל על נגינת החליל, שתמיד מפעימה לבבות.

לאושרי אברהם, אשר על העיבודים והנגינה במהלך הערב. לקרייניות ולקריינים: **ורד הלפרן, יפתח שחר וחנה'לה פלגי**. לאיש ההגברה - **ניר קורן**.

לוועדת תרבות: **יאנה פוליאק גרודמן ויוליה איריס**, שעזרו בכל בקשה שלי. ואם שכחנו מישהו, איתו הסליחה.

הטקס נפתח בקישור אקטואלי לזמן ולמקום

אנו מציינים את יום הזיכרון לשואה בתקופה קשה ומורכבת ליושבים בישראל, לעם היהודי ולאדם באשר הוא. לא הצלחנו לחגוג את חג הפורים וגם את פסח ציינו איש איש בביתו. כמה היה חסר לנו הסדר הקהילתי, המאחד והמלכד בינינו. נדמה היה שלאחר חורבן כל כך גדול, יבואו ימים של שליחה וחסד. והנה שוב אנו נוגעים בשאלות קיומיות והאיומים אינם רק מבחוץ, אלא גם בתוכנו אנו, ובין ימים של שואה, חורבן והשמדת עם, לימים בהם יש לנו מדינה חזקה, השומרת על גבולותיה, נמשך חוט סמוי של שאלת "מיהו האדם" ונדמה שהתשובה לכול הוא סרגל הערכים, הנמצא כתשתית לחיינו ויכולתנו להמשיך ולשמור על הומאניות וכבוד הדדי. גם אם הכול סואן מסביבנו, דבקים אנו בערך כבוד האדם באשר הוא ועורגים אנו לתקופות של שלום.

הערב יוקדש לעדויות של אנשים, אשר ניסו בכל כוחם, גם בימים של אימה, לשמור על היותם בני אדם, על הרוח המאחדת, על תפילת האדם.

וכדבריה של המשוררת יהודית כפרי: "פעם תהייה אהבה גדולה / כאהבת הגשם / המוחה את הגבולות / הצומח בכל שיבולי המזרח התיכון / פעם הרבה לפני אחרית הימים / ואנו נכתת לשלום / את כל מילות השנאה".

על ס"ט רשף לו יהי...

הַיְתֵה כְּבוֹשָׁה עַיִן בְּרִית הַמוֹעֲצוֹת. הָעֲלִיָּה לְאֶרֶץ הַיְתֵה קִשָּׁה וְהַדְרָךְ הַיְתֵה עֲמוּסָה בְּקִשְׁיִים, עִם שְׁנֵי יְלָדִים צְעִירִים. תָּמַר נִתְפָּסָה עַל גְּבוּל אוֹסְטְרִיָּה, אֲךָ הַיְתֵה נְחוּשָׁה גַם אִם זֶה אָמַר לָתֵת אֶת כָּל כֶּסֶף עַל מְנַת לַעֲבֹד בְּדֶרֶךְ לַיְעָדָה. לְמַזְלָה הַטּוֹב, לְאַחַר יָמִים וְלִילוֹת שֶׁל נְדָדוּיִם, הִיא אֶתְרָה עַל יַד אֲנָשִׁי הַסּוֹכְנוֹת הַיְהוּדִית, שֶׁהֶעֱלוּ אוֹתָהּ לְאֶרֶץ בְּאֵינָה כְּשֵׁם "אַרְצָה" דְּרָךְ אִיטְלְיָה. תָּמַר וְיְלִדֶיהָ נִקְלְטוּ בִּיגוּר, אֲךָ נִשְׁאַה כְּחוֹתֵם אֶת שְׁנוֹתֶיהָ הַקְּשׁוֹת בְּמִלְחָמָה עַד יוֹמָה הָאֲחֵרוֹן. לְמֵרֹת כָּל זֹאת כָּנָה הָעִיד, כִּי הַהַחְלָטָה לְהִגִּיעַ לְיִשְׂרָאֵל בְּכָל דְּרָךְ הִיא הַמַּעֲשֵׂה הַטּוֹב וְהַנְּכֹון בְּיוֹתֵר. מִסַּע חַיִּים הַמַּעֲיֵד עַל כֹּחַ שֶׁל אִשָּׁה אַחַת, נְחוּשָׁה לְהַצִּיל אֶת חַיֶּיהָ בְּיַדֵּיהָ שֶׁמְשַׁפְּחָה וְנִסְפָּתָה וְלְהַצִּיל אֶת יְלָדֶיהָ, וּבְדֶרֶךְ לֹא דְרָךְ לְהִגִּיעַ לְכֹאן, לְאֶרֶץ שְׁנוּעָדָה לָהּ. אִשָּׁה אַחַת שֶׁסָּפְרָנוּ אֶת סַפּוּרָהּ, לְזָכֵר וְלֹא לְשַׁכַּח.

מתוך מכתב לבן שכתבה תמר

בְּנִי, אֵינִי רוֹצֵה שְׁנִשְׁמַתְךָ תְּהִיָּה פְּצוּעָה, מִפְּנֵי שֶׁבְּאוֹשׁוּיְךָ נִשְׁרָפוּ סִכְתָּא שְׁלֶךְ וְאַחֶיךָ שֶׁהִיָּה אֲזַ בֶּן אַרְבַּע שָׁנִים. אֲבָל לְחַזֵּר וְלְהַזְכִּיר זֹאת לְיוֹם אֶחָד, לְכַמֵּה שָׁעוֹת, לַעֲשׂוֹת אֶת הַמִּינִמְלִי שֶׁכָּל חֲבֵרֶיךָ עוֹשִׂים, אֱלֹה הַמַּכִּירִים אֶת הַשְּׂאֵה רַק מַעֲתוּנִים, מַהֲרָצָאוֹת וּמַהֲרָדִין וּבְכָל זֹאת מוֹכִיִּים לְלַבֵּשׁ אֶת הַמְטַפְּחֹת הַצְּהָבָה מְמַזְכֵּרֵת סַמְלִית לְפוֹכֵב הַצְּהָבָה שֶׁהִיָּה עֲלֵינוּ לְעוֹדוֹ עַל בְּגָדֵינוּ.

שלושה ימים לפני יום הזיכרון לשואה ולגבורה הוכרזה הפסקת אש. שאון התותחים נדם והחיים החלו לשוב בהיסוס למסלולם. צל המלחמה המשיך לרחף באוויר. עצרות הזיכרון שנפתחו בערב של יום נשאו בתוכן את זיכרון המלחמה ההיא, מלפני למעלה משמונים שנים וזו האחרונה שטרם נצרה את האש בגבולותיה. בטקס הזיכרון ליד האנדרטה קרא יזכור - גבי שנער. לאחר מכן הדליקו נרות זיכרון וזכרו בני משפחה: גבי שנער שסיפר על הוריו, שרה ואברהם שנלר. סיפרו והזכירו: יוליה איריס - זכר הסב ובני המשפחה. מלכה בן יהודה וארזה דוד - זכר ההורים, יוסף ושרה תבור. גבי קרדוש - זכרו של איליא שיינבאום. קרולה - לזכר אביה ולוחמי המחנתרת ההולנדית: "בניגוד לדעה המקובלת הם היו מיעוט בתוך העם ההולנדי", היא סיפרה. רמי זלינגר קרא מכתב, שכתב דין לייזרין לסבו, זאב לייזרין. בחלק המוסיקלי השתתפה עלמה גורן.

"אמא לא דיברה" - שרה תבור

מלכה בן יהודה וארזה דוד - על אמא, שרה תבור: אמא נולדה בשנת 1925 בעיירה סאטו-מארה שבטרנסילבניה, בת רביעית בין תשעה אחים ואחיות. רוב היהודים בעיירה היו שייכים לחסידות סאטמר. הם קיימו אורח חיים דתי אדוק ולא חלמו על עלייה לארץ ישראל.

בשנת 1944 עם כיבוש הונגריה על ידי הגרמנים נלקחה המשפחה לאושוויץ. אמא לא דיברה על השנים ההן ולא שיתפה על מה שעבר עליה במחנה ההשמדה, כי לא רצתה להעמיס על כתפיו את משא זיכרונותיה. אחותה, דודה רחל, שהייתה איתה, סיפרה, כי בסלקציה שנערכה למשפחה עם בואם לאושוויץ, הופרדו האחיות. אמא ואחותה הבכורה עברו לצד החיים ואילו היא, אחותם הקטנה, רחל, נשלחה לצד אלה שהיו מיועדים ללכת למתקני ההשמדה. רחל הצליחה להתחמק מהשורה וחזרה לאחיותיה. אמא ואחותה הגדולה הסתירו אותה, התחלקו איתה במזון המועט שקיבלו ובעיקר שמרו עליה. שלושתן צעדו בצעדת המוות וניצלו. לאחר המלחמה חזרו לסאטו-מארה וגילו, כי בית ילדותם נהרס עד היסוד. שישה מתוך תשעת האחים והאחיות שרדו. אמא עלתה ארצה

הצטרפה לגרעין של עולים שהצטרפו לקיבוץ דפנה. באחד מביקוריה אצל רחל ביגור, הכירה את אבא. הם נישאו וביגור הקימו את ביתם. ההורים השתייכו ל"קבוצה ההונגרית" ביגור. איתם אמא דיברה ואיתם היא שתקה. הם לא היו צריכים להסביר ולא להצטדק. הם פשוט הבינו אחד את השני גם בלי מילים.

יוסף תבור

אלוהים נטש אותנו בשואה ואני נטשתי אותו לאחר המלחמה. בספר יגור, סיפר יוסף, כי בנערותו למד בישיבה וכמו שאר חסידי סאטמר לא חלם על עלייה לארץ. כשפרצה המלחמה הוא הפסיק את לימודיו בישיבה, חזר למשפחתו ולמד מקצוע, אפייה, דבר שהציל את חייו בהמשך. בשנת 1942 הוא גוייס עם הגברים היהודים בעיירה למחנות כפייה. "סללנו כבישים, תיקנו פסי רכבת והיינו מנותקים מהעולם. סבלנו השפלות וההטרדות אבל לא רעבנו ללחם. על אושוויץ ומחנות ההשמדה למדנו מהקשבה לגרמנים", סיפר. מספר חודשים לפני כיבוש הונגריה על ידי הרוסים, הצליח לברוח ממחנה הכפייה והיה נע ונד ביערות ובכפרים בהונגריה. בסיום המלחמה חזר לבית משפחתו שם הסתבר לו שהוריו נשלחו לאושוויץ. על קירות הבית ההרוס כתב: "אני נוסע לפלסטינה". בדרכו ארצה פגש את שתי אחיותיו, שרה ורבקה. בספר יגור כתב: "אלוהים נטש אותנו בשואה ואני נטשתי אותו לאחר המלחמה". ליגור הוא הגיע בעקבות הכרותו עם ליובה גוקובסקי, שהיה שליח ברומניה.

שרה שנלר: "פעמיים ניצלו חייה"

בשנת 1944 החלו הגרמנים לאסוף את הנשים, הילדים והמבוגרים בסככות של בית חרושת ללבנים ומשם נשלחו לאושוויץ. במחנה נערכו סלקציות. בראשונה הופרדו גברים מנשים ולאחריה הופרדו הנשים אלו מאלו: הבריאות והצעירות נלקחו למחנות העבודה והשאר נשלחו אל מותן. פעמיים ניצלו חייה של שרה: בפעם הראשונה, אחת האימהות הצעירות נתנה תינוק בידיה וקיוותה להצילו. למזלה של שרה, קאפו, שידע איזה גורל מחכה לאימהות עם תינוקות, שלף מידיה את הילד והחזיר אותה לשורה. בפעם השנייה היא ראתה את אמה בצד הנידונים למוות והתכוונה לרוץ אליה. למזלה, ניחתה עליה מכה חזקה שעצרה אותה ולמעשה הצילה אותה. במחנות העבודה היא ואחותה עבדו בהכנת תחמושת לחיילים הגרמנים. מתחת לעינים הפקוחה של הקאפו והשומרות שלהן, הן חיבלו בכדורי התחמושת והרגישו קצת פחות מושפלות. לאחר המלחמה חזרו לביתן והחלו במסע לארץ. בדרך הצטלבו הדרכים ושתי האחיות פגשו את האח יוסף (תבור). יוסף פגש קודם לכן את גיסו לעתיד אברהם שנלר, במחנה פליטים, ופינה לו מקום במיטה בלי לדעת שיבוא יום והזר יהפוך לו לגיס.

מכתב לסבא זאביק דין לוי

היום, יום הזיכרון לשואה, אני, דן דין, חייל עומד בשמירה, קצת עייף, קצת מותש, לפעמים לא מבין למה אני פה, למה זה ככה. אבל פתאום משום מקום אתה קופץ לי בראש, סבא שלי. סבא זאביק הייתי קורא לך. הסבא שתמיד חיבק, תמיד אהב, תמיד דאג. הסבא עם הרגל הקצרה, הסבא שבשבילו היינו הכול. פתאום באת לבקר אותי במחשבות, ממש לשבת איתי בשמירות. זה לא סתם שבאת דווקא היום, דווקא ביום הזיכרון לשואה. הסיפור הזה שתמיד סיפרו עליך, הסיפור הנורא הזה שקרה, שם בליטא. תמיד כולם סיפרו ואתה אף פעם לא זה שסיפר. אבל היום אני מרגיש, שאתה זה שמשפר לי את הסיפור. היום אני חושב על הסיפור הזה שסיפרת לי ועוד הרבה סיפורים שהיו אז, שם באירופה. אני מבין למה אני כאן, יהודי ששומר על עצמו, בארץ שלו, יהודי, אזרח עם זכויות, שמתכל על האויבים בלי פחד, יהודי בעל כוח. אז נכון, פעם ראשונה שאני לא עומד בשום טקס, שאני לא מבקר בקבר שלך. אבל את האמת, היום אני מרגיש הכי מחובר שאפשר. אוהב ומתגעגע אליך סבא יקר ואהוב.

אבי, Anton Albertus Bekker, ז"ל, נולד בשנת 1925 בהאג שבהולנד. הוריו הפרוטסטנטים נפטרו כשעדיין היה ילד קטן. הוא הועבר לבית יתומים, מקום קר עם משטר קשות. לילדי השכונה היו באותם הימים כבר נעלי עור, אך היתומים נשלחו לבית הספר בנעלי עץ זולות. אבא שלי, מאז ומתמיד מרדן, נהג לשבור את נעלי העץ שלו. קיבל מכות אך זכה ללכת לבית הספר בנעלי העור שלו. בתמורה לחינוך הטוב, שלכאורה קיבל, דרשו מאבא שלי בגיל 18 להתנדב ל-arbeidsdienst לעבוד בשביל הגרמנים. כשסירב לקחו אותו לבית המשפט בהאג, בחדר צדדי נאמר לו לבחור סט בגדים חמים מבין הבגדים שהיו תלויים שם. למחרת הועבר ל-Ludwigshaven, מחנה עבודה בכפייה בגרמניה. שם נודע לו שהוא לובש בגדי יהודים שנשלחו למחנות ההשמדה. אבא לא סלח לעצמו בעולם, למרות שלא היה אשם כלל.

במחנה שררו רעב, מכות, מחלות וסכנת מוות. כשנודע לאבא שהמחנה שייך לקונצרן Farben, היצרן של הגז Zyklon B, החליט לברוח. קשה להאמין כיצד הצליח לחזור ברכבת וברגל עד להולנד. בהאג הוסתר על ידי המחותרת, אך נתפס לאחר הלשנה, הוכה מכות רצח על ידי שוטרים הולנדים, איבד את כל שיניו, ונשלח ברכבת מזרחה.

כנגד כל הסיכויים, כשהוא חולה שחפת ויחף, הצליח אבא לברוח פעמיים נוספות ונתפס. לקראת סיום המלחמה, בתחנת המשטרה ב-Reine (גרמניה), הגיעה השמועה לעצירים, שצבא בנות הברית קרוב, והם קמו ויצאו מהתחנה. אבא, שממש כבר לא היה מסוגל ללכת, נישא על ידי האסירים האחרים החוצה.

אבא שלי סבל כל ימי חייו מהשלכות השחפת ומטראומה נפשית קשה ביותר. אם כבר היה נרדם בלילה היה מתעורר בצרחות, שאני זוכרת אותן עוד עצם היום הזה.

היום אני עומדת כאן בכדי לתת קול לאבא שלי, ובכדי לתת קול לכל ההולנדים, שסבלו ובמקרים רבים אף נספו בידי הגרמנים ובידי ההולנדים, ששיתפו פעולה איתם. ובכך אני לא רק רוצה לתת קול ליהודים שהיו בהולנד, אלא גם לקהילת הצוענים הגדולה שהייתה שם, לכמרים, לקומוניסטים ולכל אלו שהעזו להתנגד למשטר הנאצי. כן, היו הולנדים טובים, אנשים כמו אבא שלי, אך לצערי הרב הם היו המיעוט.

איליא שיינבאום

איליא שיינבאום, אחיה של אורה שיינבאום גרינשפון חברת קיבוץ יגור, היה גיבור יהודי צעיר (בן 28), שנפל ביום 1.9.1943 בגיטו וילנה, כאשר לחם בגרמנים ובעוזריהם האסטוניהם, שהקיפו את הגיטו במטרה לחסל ולהשמיד את הגיטו על יושביו.

כאן, בקיבוץ יגור, ליד האנדרטה לזכר בני המשפחות של חברי יגור, שנספו ונהרגו בשואה, זה המקום להזכיר את הלוחם הציוני הצעיר, שהישיר מבט אל המוות. על פי עדותו של ליאון ברנשטיין, חברו הקרוב, היו מילות הפרידה האחרונות של איליא לחניכיו ופקודיו הלוחמים: "אם יקרה לי משהו, או אם משהו יגיע לארץ-ישראל לפני, שיואיל בטובו למצוא את אחותי אורה בקיבוץ יגור, ולמסור לה על מה שאירע לי ולכולנו" (הדרך האחרונה, עמ' 254).

איליא היה המפקד הנערץ של "קבוצת המאבק השנייה", שנאבקה בגרמנים לצד קבוצתו של אבא קובנר (פ.פ.או). הוא היה היחיד שנפל בקרב של ממש. יש המתארים אותו כדמות טראגית, משום שביטא בחדות את עמדתו, כי יש להילחם בגרמנים ביער ולא בסימטאות הגיטו. הוא אכן יצר קשרים עם הפרטיזנים ביער, ושלח רבים מחניכיו אל היער הסמוך לגיטו וילנה. לבסוף הוא נפל בתוך הגיטו, כשהוא יורה בגרמנים מהקומה השנייה ברחוב סטרשון 12.

טקס יום השואה בבית אחווה

הטקס המסורתי המיוחד, שנוצר ועוצב בבית אחווה, כלל סיפורי דיירים, חלוקת פרחים מרגשת, שירה וקטעי קריאה. השתתפו: ענת עוגן, מיכל שמיר וגדי רביב.

יום הזיכרון הוא מהימים המשמעותיים והמכובדים ביותר בלוח השנה של קהילת יגור. השנה, עמד הערב בסימן של המשכיות והתחדשות, לאחר העברת "שרביט ההובלה" מידיהן של מיכל מלכין וספה סוויצקי, שהנהיגו את הטקס במסירות רבה לאורך שנים ארוכות.

תהליך התכנון השנה לווה במורכבות יוצאת דופן. ראשיתו בימי הפסקת האש, אך ככל שהתקרב המועד, חזרנו לסבב לחימה נוסף, שהעלה שאלות ותהיות רבות לגבי אופיו של הערב. היה לנו ברור כי הטקס יתקיים בכל תנאי, אך המציאות הביטחונית והנחיות פיקוד העורף אילצו אותנו לקבל החלטה קשה: לוותר על המעמד המסורתי ב"יד למגינים" לטובת פורמט מצולם שישודר לבתי החברים.

הצוותים המקצועיים: הזמרים, הרקדניות, הקריינים וההפקה - נערכו לשינוי בלוחות זמנים צפופים. גם כאשר הוכרזה הפסקת אש נוספת סמוך למועד, בחרנו להיצמד למתווה המצולם, כי שום דבר לא הרגיש בטוח. פתחנו את המועדון עבור חברים שביקשו לצפות בשידור יחד, כקהילה.

מיד לאחר הטקס, התחלנו השנה מסורת קהילתית חדשה: "ערב שרים וזוכרים" - יוזמה מרגשת בהנחייתה של ליטל ברקן ביחד עם ניר בלום, שהעניקה רובד נוסף של שירה וזיכרון משותף.

יום הזיכרון הגיע, ואיתו תחושת הטעינות המוכרת, מהולה במעט הקלה של שקט זמני מהקרבות. החברים שהגיעו עברו דרך תערוכת תמונות הנופלים בבית בר יהודה, והערב נפתח בצפירה שלאחריה החל הטקס המצולם. תפילתנו היא שבשנה הבאה ישוב השקט המיוחל לארצנו, ונוכל לשוב ולקיים את הטקס ב"יד למגינים" כמסורת רבת השנים.

תודות והוקרה

אנו מבקשות להודות מעומק הלב לכל מי שנטל חלק במלאכת המחשבת של יצירת הזיכרון המצולם. בתקופה מורכבת ומאתגרת זו, העבודה המשותפת וההתגייסות אינן מובנות מאליהן.

השותפים לעשייה:

בימוי והפקה: **ענת טנא-מלכין**

עוזרת הפקה: **עפרי שרון**

מנהלת ועדת תרבות: **יאנה פוליאק-גרודמן** (שלמרות ששהתה בחו"ל עקב אבלה האישי הייתה זמינה לכל דבר ועניין)

ניהול מוזיקלי: **ליטל ברקן, ניר בלום**

צילום ועריכה: **דן דבנר**

תפאורה: **ארבל בן-יעקב**

תצוגת תמונות הנופלים: **איה קול, עדי שטנגל**

תאורה והגברה: **ניר קורן, ליאור כהן, שיר עגור**

מצגות, פרומטר והשראה: **מיכל מלכין, ספה סוויצקי**

מחשב והקרנה: **יוליה איריס**

תמיכה טכנית: **נבו גולדשטיין, תומר גולדשטיין**

משתתפים

זמרים: ענת עוגן, גפן חיון, נירית למדן, משה מחלב, מרי נהרי, מיכל שמיר, אסף יובל, רומי רשף, דניאל רביב.
קריינים: יעל ס"ט רשף, אמיר אלעד, תום מלכין, דניאל רביב, אורלי זעירא.
רקדניות: מעין גרטמן, תאיר רשף, נגה שגיא, מעין עוז.
מנחי נרות: איתן קייזר, גאיה המברה, עפר שוחר, יערה טנא-וילרוסה.

צילום: יצחק בוצר

דרכים יחפות / עידית חכמוביץ

אֶרֶץ הָאוֹר, הַקּוֹצִים וְהַמְלַח / אֶרֶץ הַדְּבַשׁ, אֶהוּבָה מִתּוֹקָה / עוֹד מִקְשִׁיב לְקוֹלְךָ, וְלִבִּי עוֹד הוֹמָה לָךְ / לִילוֹת אֶרְפִּים שֶׁל שְׂתִיקָה.

פֶּעַם נִגְעַתְּ בִּי שְׁמַיִם שֶׁל חֶסֶד / פֶּעַם נִחַמְתְּ אֶת נַפְשִׁי בְּשָׂרְבִי / חֲרוּתָה עַל לִבִּי וְאֵינְנָה נִתְפָּסֶת / לֶאֱמֹן אֶת הוֹלָכֶת עִקְשֵׁיוֹ:

כּבֵּל שָׁנָה מִתְגַּיִסִּים נְעָרִי וְנְעוּרוֹת הַקִּיבוֹץ לְהַזְכִּיר וּלְזַכּוֹר אֶת חֲלֵינוּ, וּמֵיִצְגִים בְּכּוֹד רַב אֶת הַקְּהִלָּה הַיְגוּרִית.

תּוֹדָה גְּדוּלָה לְכֹל הָעוֹסְקִים בְּמִלְאָכָה עַל הָעֵמֶדֶת טֶקֶס מְכּוּבָד וְרָאוּי.

לִקְרוֹן אוֹחֲנָה, לְבוֹעֵז אוֹחֲנָה וּלְצוּוֹת הַמְדַרְיִכִּים: יְהִי אֵיילוֹן, מִיקָה קִינּוֹ, תוֹמֵר פּוֹגֵל וְהַגֵּר זוֹאֲרֵץ, וְלְכֹל בְּנֵי וּבְנוֹת כִּיתוֹת ז'-ט' וְהַבְּלוֹקוֹנִים.

תּוֹדָה גְּדוּלָה לְצוּוֹת הַקְּרִיִּינִים הַמְסוּרִ: אֲרֵנוֹן שְׁנַעֲר, וְרַד הַלְּפָרֵן וְאֲרִיאֵלָה לוֹיֵן. לְעֵמוֹס יוֹבֵל עַל נִיגוּנֵי הַחֲלִיל וְלִיעֶקֶב זֶךְ עַל הַהִגְבָּרָה.

אֲנוּ מוֹדְעִים לְקוֹלוֹת הַמְּבַקְשִׁים לְשַׁקּוֹל מַחֲדָשׁ אֶת מִבְּנֵה הַטֶּקֶס, וְשׁוֹקְלִים כִּיֶּצֵד לְמִצּוֹא דֶרֶךְ לְשַׁמֵּר בְּכּוֹד אֶת הַמְסוּרֹת וְאֶת מְקוֹמָהּ שֶׁל אֲבוֹן הַזִּיכְרוֹן, לְצַד פְּתִיחָה מְשׁוֹתֶפֶת שֶׁל כֹּלל הַמְּשַׁתְּתָּפִים בְּטֶקֶס עִם הַצְּפִירָה בְּבֵית הַקְּבֵרוֹת.

נִשְׁתַּדֵּל לְמִצּוֹא אֶת הַמְּתַכּוֹנֵת הַמִּיטְבִּית בְּשָׁנָה הַבָּאָה, וּפְתוּחִים לְשִׁמוּעַ דְּעוֹת וְהַצְּעוֹת.

רוני יובל

גלית חגי:

אני מנצלת את האפשרות שניתנה לי, כדי להגיד לכם, כל המשרתים.זו, תודה ענקית, על כך שאתם נמצאים היכן שאתם, שאתם עם ישראל היפה, התורם, המכין מה זאת חובה אזרחית, שלא זורק אחריות על אחרים. להגיד תודה למשפחות שבעורף, שפעם אחר פעם משלמות את מחיר ה"אין שגרה", שחיות במתח בלתי פוסק, שמאפשרות את החיים פה. רוצה להגיד תודה גם למשפחה המורחבת, לסבים ולסבתות, שלפעמים נלקחים כמוכן מאליו, אבל אי אפשר בלעדיהם. ותודה לחברים בקהילה שרואים, מעריכים ונרתמים לעזרה או פשוט אומרים מילה טובה. בימינו אלה אסור להבטיח, אבל אני תקווה שנוכל להקרין את המצגות באירוע משמח אחר, אולי בראש השנה, בו נצליח להתקבץ יחד, כל הקהילה. ולעת הזאת, בשם כולנו ביגור, חיילים וחיילות יקרים, אנשי סדיר וקבע, מילואימניקים ומילואימניקיות, אנשי כוחות הביטחון והחרום, מתנדבי שנת השרות והשרות הלאומי, בני המשפחות ביגור וחיילים שמתארחים אצלנו, אנחנו גאים בכם, מעריכים ואוהבים מאוד.

השנה, בצל המצב הביטחוני, ציינו את יום העצמאות בטקס קהילתי, שהוקלט מראש והוקרן על מסך ענק ברחבת חדר האוכל. הפורמט המוקלט איפשר לנו לשמור על הביטחון מבלי לוותר על העומק, היצירה והביטוי המשותפים של כולנו.

הטקס עמד בסימן הצדעה לכוחותינו, החל בהדלקת משואה מרגשת על ידי ילדי המילואימניקים, דרך קליפים שהוקדשו לחיילים ולמשפחות המילואים ועד ברכות מהשטח.

הטקס שילב קטעי שירה ומחול של כל הגילאים, דרך שירת נשים וגברים ועד למחרוזת סיום ססגונית של הילדים והנוער.

את המופע המקוון סיימנו עם הרקדה לילדים ולמשפחות.

בהמשך הערב התקיימה מסיבה לכל הציבור במטרה להעניק קצת הפוגה לחיילים ולמילואימניקים.

תודה ענקית לכל מי שעמל על ההפקה המאתגרת הזו: על הבמה - לכל הרקדנים והזמרים המופלאים. למתנדבים/ות שהגיעו לסייע בכל מה שהיה צריך.

מאחורי הקלעים: לצוות ההפקה יאנה פוליאק גרודמן, עפרי שרון יוליה איריס, ארבל בן יעקב, נבו גולדשטיין, יובל זך ואורלי זעירא.

הניהול המוזיקלי של ליטל ברקן, ולכוריאוגרפיות ליהיא אילון, קרן טנא. הצילום והעריכה של הטקס - דן דבנר. הגברה+תאורה לצילומים ניר קורן וצוותו. שרי גולדברגר על סרטון הברכות וגלית חגי על קליפ החיילים וקליפ משפחות המילואים. לצוות הטכני וההגברה בערב עצמו - יובל זך ויוליה איריס. על מצעד הדגלים - תמי עוז. שנזכה לימים שקטים ושיחזורו כל חיילנו הביתה בשלום. תמונות: דן דבנר.

שי לחיילים

הוכנו כ-70 חבילות שי. תשורה קטנה ואוהבת מקהילת יגור למשפחות המילואים והקבע ביוזמתה של גלית חגי.

גן אורן

מטיילים לאחר המלחמה, החגים ופשוט מייחלים לשגרה וטוב.